

27 maja 2010

20 lat - dobrze wykorzystany czas

20 lat temu, 27 maja 1990 roku odbyły się pierwsze w powojennej historii naszego kraju demokratyczne wybory do samorządu terytorialnego. Rzeczywistość pokazuje, że reforma samorządowa była prawdziwym „strzałem w dziesiątkę”. Decyzje dotyczące rozwoju „małych Ojczyzn” podejmowane nie w dalekiej stolicy, ale w poszczególnych gminach sprawiają, że nasze wsie i miasta z powodzeniem gonią Europę, stają się coraz piękniejsze i bardziej przyjazne dla mieszkańców. Rozmowa z Tadeuszem Kowalczykiem, przewodniczącym Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego i Adamem Jarubasem, marszałkiem województwa.

- Jak Panowie oceniają efekty reformy samorządowej i funkcjonowanie samorządu z perspektywy minionych 20 lat?

Tadeusz Kowalczyk: - Podzielam powszechną opinię, że reaktywowanie samorządu terytorialnego w 1990 roku można uznać za jeden z największych sukcesów okresu transformacji. Jest to zasługa wszystkich samorządowców - radnych, przewodniczących organów stanowiących, wójtów, burmistrzów, prezydentów, starostów, marszałków, pracowników instytucji samorządowych. To oni angażują się do pozytywistycznej pracy w swoich „małych ojczyznach”, aktywizują lokalne społeczności, decydują o najważniejszych sprawach mieszkańców gmin, miast, powiatów i naszego województwa. Okres ten był również czasem realizacji oczekiwań mieszkańców, a także czasem przywracania zaufania do władzy i wizerunku dobrego gospodarza. Uważam, że ten dwudziestoletni okres dla gmin i ponad dziesięcioletni okres dla powiatów i województw został optymalnie wykorzystany jako czas dla rozwoju polskiej samorządowej i budowy społeczeństwa obywatelskiego, bo - jak mówił prof. Jerzy Regulski - współtwórca transformacji ustrojowej państwa przed 20 lat - „samorzady mogą rozwijać się tylko w państwie obywatelskim”.

Adam Jarubas: Bez wątplenia reforma samorządowa była krokiem milowym w budowaniu polskiej demokracji i rozwoju „małych Ojczyzn”. Pozwoliła bowiem na stworzenie tożsamości lokalnej, zachęciła do działalności na rzecz społeczności w małych miejscowościach. Dziś chyba nikt nie ma wątpliwości, że ustanowienie samorządu było ruchem w dobrym kierunku; władza lokalna, zwłaszcza ta gminna została ściśle związana z wolą obywateli. Samorzady zyskały nowe kompetencje oraz większe możliwości podejmowania decyzji. I doskonale wywiązują się z powierzonych im zadań. Świadczą o tym chociażby tysiące kilometrów

wybudowanych dróg, wodociągów, nowoczesne obiekty sportowe i rekreacyjne. W ciągu 20 lat zmieniło się oblicze naszego regionu, przede wszystkim dzięki zaangażowaniu i pieniądзом, którymi dysponowały samorządy. Gdyby środki te wydawane były z poziomu centralnego, przypuszczam, że nie można byłoby mówić o tak spektakularnych efektach. Region się zmienił, ale właśnie dzięki temu, że decydują o nim ludzie, tu na miejscu.

- Ostatnie lata to czas napływu do naszego regionu znacznych pieniędzy z funduszy unijnych. Jak świętokrzyskie samorządy wykorzystały tę szansę?

Tadeusz Kowalczyk: - Od sześciu lat cieszymy się pełnoprawną obecnością w Unii Europejskiej i przez ten czas wykorzystujemy wszelkie możliwości, które daje członkostwo. Wykorzystanie środków unijnych przez nasze Województwo oceniam bardzo pozytywnie. Efekty są już widoczne w regionie. To nowe drogi, boiska, odnowione zabytki, doposażone placówki służby zdrowia. Świętokrzyskie samorządy udowodniły, że potrafią zagospodarować każde euro. Potrzeby są jednak nadal ogromne, zwłaszcza w zakresie infrastruktury. Przed nami jednak kolejny okres programowania, szansa na pozyskanie środków na kolejne drogi, wodociągi, obiekty sportowo- rekreacyjne. Świętokrzyskie samorządy na pewno wykorzystają tę szansę dla dobra lokalnych społeczności.

Adam Jarubas: - Fundusze unijne znacząco zmieniły oblicze naszego regionu, samorządy wykorzystały je niemal na wszystkich polach. Na lata 2007-2013 otrzymaliśmy rekordowe środki na rozwój województwa - 726 milionów euro. Jako jedno z pięciu województw korzystamy także ze wsparcia Programu Rozwój Polski Wschodniej - w tym programie mamy do wydania 358 milionów euro. Dzięki sprawnemu wykorzystaniu funduszy, do tej pory zostało zrealizowanych wiele przedsięwzięć, projektów z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, ochrony środowiska. Skutecznie inwestowaliśmy w edukację, sport, ochronę zdrowia, turystykę i kulturę. Świętokrzyskie samorządy naprawdę mają powody do dumy! W całym regionie realizowanych jest wiele inwestycji podnoszących standard życia mieszkańców. Pomagają nam w tym oczywiście fundusze unijne, ale przede wszystkim wola i determinacja wszystkich osób utożsamiających się z piękną Ziemią Świętokrzyską.

- Dobiega końca obecna kadencja Samorządu Województwa Świętokrzyskiego. Czy możemy pokusić się o pierwsze jej podsumowania?

Tadeusz Kowalczyk: - Za największy niewątpliwie sukces Samorządu Województwa uznaję wysokie wykorzystanie unijnej pomocy, co przekłada się na rozbudowę infrastruktury i modernizację wielu obiektów. Nasz regionalny parlament uczestniczył w tym procesie, poprzez podejmowanie uchwał programowych i finansowych. Sejmik III kadencji pracował bardzo intensywnie. Dotychczas odbyło się 37 sesji i ponad 200 posiedzeń Komisji. Sejmik

podjął w tym czasie setki uchwał. To także efekt pracy Zarządu Województwa gospodarującego budżetem i mieniem Województwa, kreującego strategię jego rozwoju, to także wysiłek urzędników, przygotowujących - często bardzo obszerne - dokumenty programowe i finansowe. Radni z kolei musieli poświęcić dużą ilość czasu na przeanalizowanie i wypracowanie opinii do przedłożonych projektów uchwał. Często, w sytuacjach które były szczególnie dotkliwe dla mieszkańców naszego Regionu, Sejmik sam podejmował inicjatywę uchwałodawczą, wyrażając w swych stanowiskach zaniepokojenie, czy to drastycznym spadkiem opłacalności produkcji rolnej, czy niewystarczającym poziomem finansowania przez NFZ zakładów opieki zdrowotnej, czy też składając zdecydowany sprzeciw wobec ponownej próby kształtowania rozwoju kraju w oparciu o ośrodki metropolitarne, przedstawionej w projekcie Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020. Ustanowienie nagród takich jak: „Victoria Świętokrzyska”, „Świętokrzyska Nagroda Jakości”, „Świętokrzyski Racjonalizator”, promujących idee zarządzania jakością, przedsiębiorczość oraz wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych, jest też w pewnym sensie dowodem na kreatywność Sejmiku. Dlatego uważam, że Sejmik Województwa Świętokrzyskiego swoją działalnością daje świadectwo wielkiego zaangażowania w sprawy ważne dla naszego regionu.

Adam Jarubas: - Można pokusić się o stwierdzenie, że była to kadencja dialogu. Przedstawiciele różnych opcji starli się w pokojowy sposób działać na rzecz rozwoju regionu. Kadencja ta ma z pewnością także wymiar historyczny, nigdy jeszcze region nie miał do spożytkowania tak wielu środków unijnych, już teraz widoczne są tego efekty. Można także mówić o wzroście znaczenia regionu - przyczyniło się do tego m.in. utworzenie w Kielcach Uniwersytetu, dynamiczny rozwój Targów Kielce, czy ogólnopolska akcja promocji Świętokrzyskiego, jako regionu turystycznego, doceniona przez specjalistów w ramach Konkursu „Złote Formaty”.

- Kolejne lata będą również obfitowały w poważne wyzwania. Na jakich zadaniach zarówno samorząd wojewódzki jak i samorządy niższych szczebli powinny się skupić przede wszystkim?

Tadeusz Kowalczyk: - Przed samorządami kolejne nowe wyzwania i zadania. To przez struktury samorządowe skierowana zostanie znaczna część funduszy europejskich zaprogramowanych na kolejne lata. Przygotowanie i wdrożenie dobrych projektów dla wielu gmin i powiatów jest szansą na pomyślny rozwój społeczny, gospodarczy i cywilizacyjny. Samorząd Województwa, występując w roli koordynatora, chce wspomagać samorządy lokalne w realizacji wspólnych programów, zwłaszcza tych, którym nie podążają pojedyncze gminy.

Jako przewodniczący Sejmiku, deklaruję naszą pomoc, wsparcie i życzliwość dla wszelkich przejawów aktywności samorządów gmin i powiatów. Radni znają dobrze pracę w samorządzie, wiedzą, gdzie tkwią zagrożenia, ale i możliwości do zgodnego działania dla dobra swoich środowisk. I dlatego to cenne doświadczenie winno być wykorzystane przez lokalne samorzady.

- Przed nami Dzień Samorządu Terytorialnego. Czego można życzyć samorządowcom z naszego regionu z okazji ich święta?

Tadeusz Kowalczyk: - W tym szczególnym dniu pragnę serdecznie podziękować Samorządowcom za trud i poświęcenie z jakim służą mieszkańcom naszego Województwa. Życzę pomyślności i sukcesów w gospodarowaniu gminą, powiatem i województwem, życzę satysfakcji z pełnienia tej doniosłej społecznej roli. Aby Wasze wysiłki były dostrzegane i dobrze oceniane przez mieszkańców.

Adam Jarubas: - Dobrych, śmiałych pomysłów na inwestycje i skutecznej realizacji już rozpoczętych. Niech nigdy nie brakuje nam energii do działania!